

Jules Bordet Instituut
Waterloolaan121
1000 Brussel
www.bordet.be

ONTHAALBROCHURE VOOR STUDENTEN

VERSIE 2019-2020

INHOUD

1. Verwelkoming
2. Hoe kan je het ziekenhuis bereiken?
3. Algemene voorstelling van het ziekenhuis
4. Praktische zaken voor de aanvang van je stage
5. Afspraken voor je eerste stagedag
6. Algemeen geldende afspraken in het ziekenhuis
7. Praktische zaken na je stage
8. Checklist (printen en meenemen naar je stageplaats)

EEN INITIATIEF VAN HET STAGEMENTORAAT BRUSSEL

Deze brochure is een initiatief van het Stagementoraat Brussel.

Het Stagementoraat Brussel is een overlegplatform waar werkveld en onderwijs samen zorgen voor het uitbouwen van kwaliteitsvolle stageplaatsen en stagebegeleiding van studenten verpleegkunde, vroedkunde, zorgkundige, logistiek assistent en technoloog medische beeldvorming in Brussel.

Stageverantwoordelijken van ziekenhuizen en scholen voor verpleegkunde uit Brussel wisselen er ideeën uit, identificeren problemen en zoeken samen naar oplossingen. Het Huis voor Gezondheid coördineert het Stagementoraat. Sinds de start in september 2012 ontwikkelden we verschillende tools voor kwaliteitsvolle stages. Eén van deze tools is een sjabloon voor de onthaalbrochures en dienstbrochure.

De leden van het Stagementoraat Brussel zijn:

Kliniek **SINT-JAN** vzw
Clinique **SAINT-JEAN** E

Hôpital Universitaire
des Enfants Reine Fabiola
Universitair Kinderziekenhuis
Koningin Fabiola

CHU | U V C
BRUGMANN

Universitair
Ziekenhuis
Brussel

PARNASSE-ISEI

BA Busleyden | Atheneum
Campus Jette

Huis voor Gezondheid
draagt ZORG in Brussel

Hôpitaux Iris Sud | HIS
Iris Ziekenhuizen Zuid | IZZ

Haute École
Galilée
ISSIG
Soins infirmiers

Het Stagementoraat wordt gecoördineerd door:

Het Huis voor Gezondheid wordt gerealiseerd met de steun van:

VLAAMSE
GEMEENS
CHAPSCO
MMISSIE

1. VERWELKOMING

Beste student,

We zijn blij u te verwelkomen in ons instituut, we hopen dat u zich hier goed zal voelen, zodat u uw competenties verder kunt ontwikkelen, en ze in praktijk brengen.

We willen u onze kennis zo goed mogelijk doorgeven, en u het beroep van verpleegkundige toevertrouwen en geven u de mogelijkheid om te beginnen in de best mogelijke omstandigheden.

Dezegeraak brochure legt uit hoe het Bordet instituut werkt.

In het eerste deel, vindt u praktische en wetenschappelijke informatie, hoe u er geraakt, welke mensen u kunt contacteren, wat we van u verwachten en wat we hopen u te leren. Het tweede deel bespreekt de verschillende hospitalisatiediensten, met name het profiel van de patiënten, een samenvatting van de zorgen...

Welkom en een goede stage gewenst!

2. HOE KAN JE HET INSTITUUT BEREIKEN?

CONTACTGEGEVENS

Jules Bordet Instituut
Waterloolaan121
1000 Brussel
www.bordet.be

WEGBESCHRIJVING

METRO

Lijnen 2 - 6

TRAM

Lijnen 3 - 4 - 33 - 51

BUS

1. TEC

Lijnen 365A

2. DE LIJN

Lijnen 134 - 136 - 137

3. STIB

Lijnen 27 - 48

TREINEN

1. Zuid station:

Metro lijnen 2 EN 6

Trams: 3 - 4 - 33 - 51

Bus: 27

2. Noord station:

Trams: 3 - 4 - 33

3. Centraal station:

Metro lijn 1 of 5 tot KUNST WET, neem vervolgens metro lijn 6 of 2

4. West station:

Metro lijn 2 et 6

5. Luxemburg station:

Bus 27

PARKING

U vindt de betalende parking Hallepoort, Waterloolaan 103 A, 1000 Brussel, recht tegenover het Bordet Instituut.

3. HET INSTITUUT

Algemene Directie

- Mr. Stéphane Rillaerts, Algemeen Directeur

Medische Directie

- Dr. Dominique de Valeriola, Algemeen Medisch Directeur - Hoofdgeneesheer

- Dr. Jean-Benoît Burrion, Adjunct van de Leidend ambtenaar geneesheer

Directie Verpleegkundig Departement

- Mevr. Geneviève De Jonghe, Directeur van het Verpleegkundig Departement, tel: 02 541 35 75.

-Mevr. Carine Goossens, Adjunct-directrice van het Verpleegkundig Departement, tel: 02 541 36 13.

-Mevr. Anne Marcovitch, Diensthoofd van het Verpleegkundig Departement, tel: 02 54138 58

Verantwoordelijken voor uw onthaal en contact

- Mevr. Nathalie Haenecour, begeleidingsverpleegkundige, verpleegsters ICANE, tel: 02 541 32 10 of 02 541 32 87.

Wij zijn verantwoordelijk voor het onthaal en begeleiding van studenten, nieuwe medewerkers en personeel terugkerend na lange afwezigheid.

Wij staan tot uw beschikking voor advies, ondersteuning, hulp en informatie.

- Mevr. Carine Goossens,

- Mevrs. Kathy Van Hecke en Valérie Dupont, directiesecretaressen afdeling verpleegkunde, tel: 02 541 35 57.

Als u naar het instituut belt van buitenaf, belt u (02) 541, gevolgd door de 4 laatste cijfers van het gekozen telefoonnummer.

Als u belt van een telefoon binnen in het instituut, begint u het telefoonnummer dan met een 1, gevolgd door de 4 cijfers van het gekozen telefoonnummer.

Er zijn 160 bedden verdeeld over 8 verdiepingen.

- B1 is de zijn eenheid medische oncologie en hematologie.

- B2 is in twee delen verdeeld, een deel onco-geriatrie en een deel “acute supportieve zorgen”.

- B3 is de eenheid onco-hematologie.

- B4 is de zijn eenheid medische oncologie

- Het 5^e verdiep bestaat uit 3 eenheden, het operatiekwartier en 2 eenheden intensieve zorgen, de ASTI intensieve zorgen geneeskunde en de RESI intensieve zorgen heelkunde.

- B6 en B7 zijn 2 chirurgie eenheden.

- B8 is het oncologisch dagziekenhuis.

- Namen van de verantwoordelijken en telefoonnummers van alle eenheden staan in de dienstbrochure vermeld.

Medisch-technische diensten

Diensthoofd verpleegkunde: Mvrs C. Goossens en A. Marcovitch

- Verantwoordelijke consultaties, bloedafname, lasertherapie en dienst voor opname: Mevr. Martine Vandenhoucke.
- Verantwoordelijke endoscopie: Mevr. Christiane Wyns.
- Verantwoordelijke beeldvorming: Mr. Lionel Gantois.
- Verantwoordelijke nucleaire geneeskunde: Mr. Dirk Staelens.
- Verantwoordelijke radiotherapie: Mevr. Monica Somoano.

Andere diensten

- Verpleegkundigen wondzorg en stomatherapie: Mevrs. Anne De Jonghe en Aurore Mauën
- Verpleegsters voor parenterale en enterale voeding: Mevrs. Batula Massaut, Nassira Haddouti en Carole Spitaels.
- Ziekenhuishygiënist: Mevr. Catheline Devleeshouwer en Jacqueline Louis.

Coördinator klinische studies en onderzoek

Verantwoordelijke: Mr. Michel Dubuisson.

ICSO verpleegkundige(n) (=VCZO, Verpleegkundige(n) voor coördinatie en zorg oncologie)

Verantwoordelijke: Mevr. Sophie Delaunois.

Mediboard

Verantwoordelijken voor het elektronisch verpleegkundig dossier:
Mvrs Jacqueline Louis en Ombeline Bonvin
Mrs Pascal Delhalle en Christian Rousseau

Bijzonderheden van het Bordet instituut.

Beste studenten,
Bij ons zullen jullie kankerpatiënten verzorgen.
We vertrouwen jullie erg kwetsbare maar moedige patiënten toe, wat erg veel tijd en energie vergt.
De aard van deze pathologie geeft de stage een extra, menselijke dimensie.

Het Jules Bordet Instituut is een geïntegreerd, multidisciplinair, universitair ziekenhuis. Als enige in België, is het volledig aan de behandeling van kanker gewijd. Het onderscheidt zich door de hoge kwaliteit in klinische zorg, screeningmissies, onderzoek en onderwijs.

De combinatie van deze kwaliteiten vormen samen een belangrijke troef bij de behandeling van kankerpatiënten.

Over kanker

Kanker wordt door abnormale cel proliferatie en wildgroei in het lichaamweefsel gekenmerkt. Deze cellen zijn allemaal klonen van één en dezelfde cel, die op een gegeven moment verschillende ongewone karakteristieken verkregen heeft.

De cellen verliezen het vermogen om te communiceren en hoewel ze nog steeds signalen naar andere cellen kunnen overbrengen, zijn ze niet in staat om signalen te ontvangen en verwerven op deze manier een afwijkende vorm van autonomie. Kenmerkend is dat er bij dit soort cellen, in tegenstelling tot gezonde cellen, geen limiet is aan het aantal keren dat het zichzelf kan opdelen. Ook ontsnappen deze cellen aan apoptose (celdood). Bovendien, tijdens het verloop van de ziekte, kunnen bepaalde cellen migreren van hun oorspronkelijke plaats van productie en vormen ze metastasen, waardoor de ziekte kan verspreid worden over het hele lichaam.

Er zijn twee types van tumoren, waarvan de classificatie gedefinieerd werd door Rudolph Virchow, eind 19^e eeuw en die nog steeds gebruikt wordt. Enerzijds zijn er de sarcomen, die zich ontwikkelen vanuit bindweefselcellen (spier en botweefsels). Anderzijds zijn er de carcinomen (spijsverterings- en ademhalingsstelsel, gynaecologische en urinewegen)¹.

Over de patiënten

De diagnose van kanker komt voor patiënten en hun nabije omgeving meestal aan als een ramp. Kanker wordt met lijden, een verzwakkende fysieke toestand en uiteindelijk, met de dood verbonden. Gelukkig genoeg, verloopt de ziekte niet altijd zo dramatisch. Wij willen er op wijzen dat het belangrijk is om voldoende aandacht te besteden aan de relatie met de patiënten en hun families.

Om te luisteren, te antwoorden, gerust te stellen.

Als verpleegkundige, gaan we relaties aan met soms heel wanhopige patiënten.

Wij zitten dagelijks bij hun bed.

Ons beroep eist beschikbaarheid en vrijgevigheid.

Ontmoet u hun, bied u hun aan uw expertise en uw leer te zijn, met zachtheid en reflectie.

Dit is een prachtig deel van ons werk, maar het is ook moeilijk en emotioneel geladen. Wanneer het te overweldigend wordt, aarzel dan zeker niet om te praten met collega's, mentoren, hoofdverpleegkundigen, of begeleidingsverpleegkundigen

---

¹Maurice Tubiana, *La lumière dans l'ombre, le cancer hier et demain*. 1991

De verpleegkundige praktijk.

-Wij doen aan geïntegreerde verpleegkundige zorg.

-Velen van ons beschikken over de bijzondere beroepstitel 'verpleegkundige gespecialiseerd in de oncologie'.

-Afhankelijk van de werklast en in overleg met het team, kan u de plaatsing van een gastrostomie of een poortkatheter bijwonen, een radiotherapiesessie of een operatie bijwonen... U wordt zelfs aangemoedigd om dit te doen, het is immers een meerwaarde van uw stage.

-Wij vragen u bijzonder aandachtig te zijn, voor wat betreft pijn, pijn bij chronische patiënten en de acute pijn bij patiënten die een chirurgische interventie hebben ondergaan.

Veel patiënten krijgen verschillende opioïde behandelingen, die, in het algemeen, zeer effectief zijn.

-Chemotherapie veroorzaakt meestal een ernstige vermindering van witte bloedcellen. Patiënten in chemotherapie geraken hierdoor verzwakt en staan blootgesteld aan allerlei infecties, daarom moet de temperatuur van de patiënt regelmatig opgenomen worden.

-De chemotherapiebehandelingen worden beheerd door een team verpleegkundigen gespecialiseerd in chemotherapie. En dit, niet alleen voor het dagziekenhuis (B8), maar ook voor de verschillende eenheden. De hospitalisatie-eenheden zijn echter verantwoordelijk voor het plaatsen van de intraveneuze katheter, het openen van de poortkatheter, de toediening van anti-emetica, pre- en posthydratatie, het toezicht van de insteekplaats van het infuus, het afnemen van de parameters, en de verzorging van bijwerkingen (misselijkheid, braken, urineretentie...)

-In het belang van de multidisciplinaire samenwerking, vindt er elke ochtend, in de mate van de beschikbaarheid, een vergadering plaats tussen artsen, hoofdverpleegkundige, maatschappelijk werkers, diëtisten, kinesitherapeuten en psychologen.

-In de ochtend worden de bloedafnames in de verschillende hospitalisatiediensten uitgevoerd door het team verpleegkundigen van de dienst bloedafname. Afhankelijk van de werklast en in overleg met het team, aarzel niet hen te vragen zelf een bloedafname te mogen uitvoeren.

-Verpleegkundige(n) voor coördinatie van oncologische zorgen (ICSO), begeleiden en informeren de patiënten, zij assisteren bij consultaties, zijn aanwezig bij het aankondigen van de diagnose. Zij zorgen voor de perfecte coördinatie tussen alle zorgverleners. En zij dragen bij tot de organisatie van het ziekenhuisontslag.

-Een verpleegster en stomatherapie staat in voor complexe wondzorg en stomaverzorging. Als u wilt kunt u deze verpleegster enkele uren of een hele dag volgen en/of met haar werken.

-Ergotherapeuten en verpleegkundigen gespecialiseerd in massage, medische pedicure en esthetisch advies staan steeds ter beschikking van de patiënten.

-In bijna alle eenheden, werken wij met een elektronisch verpleegkundig dossier.

4. PRAKTISCHE INFORMATIE BIJ HET BEGIN VAN DE STAGE

Elke stageaanvraag dient via mail verzonden te worden naar Mevr. Carine Goossens met in kopie Mevr. Kathy Van Hecke, kathy.vanhecke@bordet.be

Elke aanvraag voor een keuze stage moet via mail gestuurd, naar Mevr. Carine Goossens, carina.goossens@bordet.be, met, in bijlage, Mevr. Kathy Van Hecke, kathy.vanhecke@bordet.be, Nathalie Haenecour, nathalie.haenecour@bordet.be.

Aan het eind van dit document, vindt u een checklist.

Gelieve deze op de eerste stagedag ingevuld mee te nemen.

5. PROCEDURES VAN DE EERSTE STAGEDAG

U wordt om 8 uur op het bureau van Mevr. Kathy Van Hecke verwacht (secretariaat departement verpleegkunde, gelijkvloers, directiehal).

Daar zal u de twee verpleegsters ICANE ontmoeten, die u in de eenheden zullen begeleiden en u aan de teams zullen voorstellen.

Wanneer u langs het secretariaat komt, krijgt u, na het ondertekenen van verschillende documenten, een dosimeter ter beschikking gesteld. Deze dient gedurende de stage te allen tijde gedragen te worden.

Wij zullen u bij aanvang van uw stage, ook een vragenformulier meegeven met betrekking tot uw beleving van uw stage bij ons.

Bij afloop van de stage, dienen dosimeters, toegangsbadges en vragenformulieren teruggegeven te worden aan Mevr. Kathy Van Hecke, of in de brievenbus van de afdeling verpleegkunde gestoken te worden.

6. REGELS EN VOORSCHRIFTEN IN DE KLINIEK

KLEDING

Schoenen

- Schoenen moeten volledig gesloten, proper, geruisloos zijn en enkel binnen het ziekenhuis worden gedragen.
- Om veiligheidsredenen, zijn sandalen en slippers verboden.
- « Crocks » zijn toegelaten indien ze gesloten zijn en voorzien van een band aan de achterkant van de hiel.

Uniformen

- De werkkleding bestaat uit een tuniek en een broek
- Half-uniformen zijn verboden: elke tuniek dient gedragen te worden met bijbehorende broek.
- T-shirts gedragen onder het uniform zijn toegestaan zolang de mouwen kort zijn.
- U dient steeds over twee uniformen te beschikken waarvoor u zelf verantwoordelijk bent. Uw uniform moet elke dag gewassen en gestreken worden.
- Pulls zijn verboden. Als u het koud hebt mag u steeds een groene blouse aan de wasserij vragen.
- Wij beschikken tijdens de stage steeds over het recht om u naar huis te sturen indien uw uniform niet proper of in orde is.
- Voor hygiëne redenen, wensen wij dat uw het uniform van het Instituut draagt. Het is gratis.

De kleedkamers

Er zijn geen kleedkamers voor de studenten beschikbaar, daarom vragen we om u aan te kleden in de badkamers van de eenheden.
Handtassen en waardevolle voorwerpen, kunt u achterlaten in een locker of in een kast in het kantoor van de afdeling verpleegkunde.

Badges

Het dragen van een identificatiebadge met het logo van je school is verplicht.
Om toegang te krijgen tot het instituut wordt het personeel gevraagd om steeds een toegangsbadge te dragen.
Uw badge zal worden gemaakt bij uw aankomst in het ziekenhuis en zal u in de loop van de dag afgeleverd worden.

HANDHYGIËNE

Handen moeten ontdaan zijn van ringen, nagels dienen proper en kort geknipt te zijn (geen valse nagels), geen nagellak, geen hangende oorbellen, geen piercings (neus, lippen). Lang haar dient vastgemaakt te worden zodat het niet in de weg hangt. Een verzorgde lichaamshygiëne is erg belangrijk.

MAALTIJDEN

In de boetiek op het gelijkvloers kunt u sandwiches kopen. De cafetaria in de polykliniek op de eerste verdieping biedt soep en warme maaltijden aan. U hebt ook toegang tot de refter, gelegen in de hal tegenover de grote trap, naast de cafetaria. Als u wilt, kunt u natuurlijk ook altijd mee eten met het team verpleegkunde in de keuken van de zorgafdeling.

INTERNET, GSM, SMARTPHONE,...

GSM gebruik is verboden tijdens de stageuren. Indien u voor medische informatie het internet wilt raadplegen, kunt u steeds de computers op je afdeling gebruiken.

ANTI-TABAK POLITIEK

Het is uiteraard verboden te roken in het ziekenhuis. Ook aan de ingang van het ziekenhuis, is het verboden te roken zolang u in uniform bent.

ONVOORZIENE AFWEZIGHEID EN ZIEKTE

Bij afwezigheid dient u Mevr. Kathy Van Hecke, 02 541 35 57 op de hoogte te brengen. Indien zij afwezig is, belt u Mevr. Carine Goossens, 02 541 36 13. En, in alle gevallen, belt u de afdeling waar u werkt. (Telefoonnummers vindt u in de dienstbrochure.)

WERK- EN PRIKONGEVAL

Bij een prikongeval of verwonding op je stageplaats, wordt je verwezen naar de spoeddienst van het instituut, gelegen op de vijfde verdieping, ASTI, (eenheid intensieve zorgen). Daar zal u de verzekeringsdocumenten en het document voor de arbeidsgeneeskunde ontvangen. Ook moet u uw school op de hoogte brengen.

DEONTHOLOGISCHE CODE

U kunt steeds alle medische dossiers nakijken. Het spreekt dan ook voor zich dat u het beroepsgeheim respecteert. Het is vanuit ethische overwegingen absoluut verboden om deze dossiers te fotograferen of kopiëren.

VERWACHTINGEN

-Wees nieuwsgierig, zowel op technisch, menselijk als wetenschappelijk vlak. Kankerdiagnoses zijn erg complex en kunnen zware gevolgen voor het lichaam hebben. De behandelingen zijn zeer gevarieerd en evolueren zeer snel. Aarzel niet om informatie op te zoeken of om meer uitleg te vragen.

De patiënten krijgen een grote hoeveelheid medicatie toegediend, intraveneus en oraal. Dient u ze nooit, zonder de reden ervoor te kennen. Dit zowel voor een goede praktijk als verpleegkundige, voor je nieuwsgierigheid, alsook voor je geloofwaardigheid bij de patiënt.

-U werkt steeds samen met een verpleegkundige in 3 of 4 kamers (6 tot 8 patiënten) Probeert u steeds gedurende enkele dagen in dezelfde sector te werken. Op die manier leert u de patiënten beter kennen. Als u op een gegeven moment wil instaan voor een bepaalde kamer of patiënt, aarzelt u dan niet om hoofdverpleegkundige of de verpleegkundige waar je mee samen werkt op de hoogte te brengen.

-Stelt u voor aan de patiënten die u verzorgt.

-Noemt u de patiënten bij hun naam, niet bij hun kamernummer.

-Hebt u steeds bij u, het basismateriaal; schaar, stethoscoop, knelband, ...

Ongeacht op welke eenheid u werkt, hier is een lijst dingen u kunt bedenken

- Het aanvullen van de zorgkarretjes
- Indien gewenst en wanneer u tijd hebt, het haar van de patiënten te wassen, een rug of beenmassage voor te stellen, ...
- De bedden af te halen in de kamers van patiënten die het ziekenhuis verlaten, de badkamer leeg te maken: pan, aérosol, O2masker, vuil linnen, ...
- Bedden te verversen + fles water, drinkglas, tandenpotje op het nachttafeltje te zetten.
- Het medicijnkarretje op te ruimen.
- De medicatie die uit de reserve werd gehaald recupereren.
- Voor elke patiënt de medicatie indien nodig bestellen.
- Collega's een handje helpen
- En aarzelt u niet om vragen te stellen. Fouten die gebeuren omdat u iets niet weet, of omdat u het niet durft vragen, kunnen immers ernstige gevolgen hebben.
- Aandacht hebben voor ecologie en economie, linnen, luiers, water, materiaal niet verspillen

En ten slotte

« Si tu t'engages dans le voyage, tu arriveras ».
Ibn Arabi, geciteerd door Bill Viola.

Wees nieuwsgierig, gemotiveerd, geïnteresseerd,
Hou uw ogen en geest open,
Ontdek
Wees verdraagzaam, oplettend, verbaasd,
Wees geraakt, geëmotioneerd,
Wees kritisch,
Neem initiatief,
Observeer ons werk, neem van ons over wat u het belangrijkste vindt, en schep “uw”
verpleegkundige.
Vraag uzelf af, waarom u dit werk wilt doen, zelfs als u het antwoord niet kent,
Observeer uw patiënten,
Luister naar uw patiënten,
Ontfermt u over uw patiënten,
Bewaar steeds uw waardigheid tegenover uw patiënten,
Werk mee in een team, treed buiten het schoolse kader,
Denk na,
Wees gul, wees doorstartend, wees moedig, durf

Dan zijn wij heel tevreden om deel uit te kunnen maken van uw stage.

Zoals u waarschijnlijk weet, gaan wij weldra het instituut Bordet, Halle poort, verlaten.
Het New Bordet is in aanbouw, naast het ziekenhuis Erasmus, in Anderlecht.
250 bedden, in een modern en een warm kader, met dezelfde kwalitatieve zorgen en
aandacht voor onze patiënten, die, voor ons, het belangrijkste blijven.

7. PRAKTISCHE INFORMATIE BIJ AFLOOP VAN DE STAGE

Ter herhaling, vergeet niet

- Het feedbackformulier aangaande je stage ingevuld af te geven aan de begeleidingsverpleegkundigen (je kan deze persoonlijk afgeven of in de brievenbus in de gang tegenover de kassa steken).
- De dosimeter en badge af te geven aan het secretariaat, of in de brievenbus van de afdeling verpleegkunde te steken.
- Uw waarborg te recupereren indien u een uniform van het instituut hebt gebruikt.

WEEKEND EN VAKANTIEWERK

Als u uw stage leuk vond en u wilt tijdens de weekends of vakanties werken in het instituut, mag u uw CV en sollicitatiebrief sturen naar Mevr. Geneviève De Jonghe genevieve.dejonghe@bordet.be en Carine Goossens, carina.goossens@bordet.be met, in bijlage, de begeleidingsverpleegsters, Mevr. Nathalie Haenecour nathalie.haenecour@bordet.be.

SOLLICITEREN EN WERKEN IN HET BORDET INSTITUUT

Wilt u graag beginnen werken in het instituut? Neemt u dan contact op met de directie van het departement verpleegkunde, (zelfde adressen dan hoger).

8.CHECKLIST

Gelieve onderstaande checklist af te drukken, in te vullen, na te gaan en mee te nemen op de eerste stagedag. Als u deze checklist vergeet zult u worden teruggestuurd naar huis.

CHECKLIST STAGE

	Werd de stageplaats gecontacteerd?
	Is de stageovereenkomst in orde?
	Zijn de badges in orde? (Identificatiebadge en toegang indien nodig).
	Heb je je medisch attest mee?
	Heb je je bankkaart/bankrekeningnummer/Exact bedrag voor de waarborg/Identiteitskaart mee?
	Ben je niets vergeten? (schaar, stethoscoop,...)
	Ben je op de hoogte van de procedure bij werkongevallen (te vragen aan je docent)?

CHECKLIST EINDE STAGE

BIJLAGE

	Zijn alle documenten ingevuld?
	Heb je alles teruggegeven: badge, kleren, ...?
	Heb je het feedbackformulier van de dienst ingevuld en afgeleverd?

Onderstaand vind je enkele veel voorkomende termen, symptomen en behandelingen.

Chemotherapie

Chemotherapeutische stoffen worden intraveneus of oraal toegediend. Deze stoffen veroorzaken mitotische arrestatie (vermindering van celdeling en voortplanting), gericht op cellen die te snel delen. Dit in combinatie met antilichamen, radioactieve behandeling, hormonen- of immunosuppressiva helpt de celdeling te stoppen en de cel te vernietigen (cytotoxische werking). Deze stoffen werken natuurlijk ook in op normale cellen. Snel delende cellen uit het gastro-intestinale stelsel en bloedcellen in het bijzonder worden het meest getroffen, waardoor vaak bijwerkingen voorkomen:

Misselijkheid en braken

Dit is afhankelijk van het type behandeling en varieert van persoon tot persoon. Anti-emetica, eventueel samen met corticosteroïden, worden steeds effectiever bij de behandeling hiervan.

Gedeeltelijke of volledige haaruitval

Alopecia (haaruitval) is vooral een emotioneel zware bijwerking. Er bestaan tegenwoordig echter mooie pruiken afgestemd op het gezicht, mutsen, sjaals, hoofdbanden en hoeden. Na de behandeling, groeit het haar terug. Hoewel de patiënt dan aan de beterhand lijkt, mag men het -soms zware- lijden in geen geval verwaarlozen.

Deficit van rode bloedcellen (anemie), ***bloedplaatjes*** (risico op bloedingen) ***en witte bloedcellen*** (vermindering van het natuurlijke afweersysteem)

Wanneer het gehalte hemoglobine en bloedplaatjes te laag is, krijgt de patiënt bloedtransfusies, waarbij, in geval van neutropenie (tekort aan witte bloedcellen), de geringste infectie tracht vermeden te worden.

Andere vaak voorkomende bijwerking

Stomatitis en mucositis

Stomatitis en mucositis zijn heel pijnlijk. Ze worden verholpen door morfine. Ook lasertherapie is hierbij heel efficiënt.

Diarree – constipatie

Deze bijwerkingen kunnen tijdelijk, en zonder zware gevolgen zijn. Zij kunnen ook de oorzaak zijn van infecties, een gebrek aan ionen, uitdroging en buikpijn. Deze symptomen dienen goed in het oog gehouden te worden.

Asthenie

Asthenie hangt af van het soort behandeling. Gaat vaak samen met verslagenheid, kwetsbaarheid, uitzichtloosheid, moedeloosheid, neerslachtigheid.

Renale-, cardiale- en levertoxiciteit

Bepaalde chemotherapieproducten kunnen heel agressief inwerken op de vitale organen. Hierdoor wordt er specifiek aandacht besteed aan leverfunctie, hartfunctie, ureum en creatinineniveau, het lichaamsgewicht, urineproductie, ...

Radiotherapie

Externe radiotherapie

Anders dan chemotherapie, dat het gehele organisme aanvalt, is radiotherapie een locoregionale behandeling. De ioniserende straling vernietigt de kankercellen en besparen tot op de millimeter, in het mate van het mogelijke, het omliggend gezond weefsel. Enkel de tumor wordt aangevallen. De toegediende doses worden gespreid in de tijd. Radiotherapie kan steeds nauwkeuriger worden toegepast.

Interne radiotherapie

De curietherapie, die bestaat in de plaatsing van radioactieve elementen in het gebied van de tumor, dient om de kankercellen te bestralen.

Deze techniek levert een grote dosis straling aan de tumor en beperkt de bestraling van het omliggende gezonde weefsel.

Gerichte gentherapie

Naast chemo en radiotherapie worden er sinds de jaren 80 enorme vorderingen gemaakt in de identificatie en het gebruik van specifieke monoklonale antilichamen ten opzichte van een overeenkomstig antigeen of tegen een groeifactor van de kanker cel.

Normaal gezien, vermenigvuldigen cellen zich pas wanneer zij in aanraking komen met een bepaald 'groeistof' dat hen hiertoe aanzet, deze stoffen worden geproduceerd door nog andere cellen, waardoor dit geheel gereguleerd wordt. Kwaadaardige kankercellen echter, synthetiseren hun eigen 'groeistof' waardoor de groei ervan uit de hand loopt.

Enkel chemotherapie, radiotherapie en antilichamen (afkomstig van lichaamsmateriaal of gehumaniseerde muizen) kunnen apoptose induceren, celproliferatie afremmen, en angiogenese van metastatische verspreiding tegengaan.

U zal de mogelijkheid krijgen om deze verschillende behandelingsmethoden grondig te leren kennen, van dichtbij in werking te zien en met ons mee te werken aan de toepassing ervan.

Nathalie Haenecour

Begeleidingsverpleegkundige (ICANE)

Bernard Hoerni, *Les cancers de A à Z*, 2001.

David Azria et Jean-Philippe Spano, *Thérapies ciblées en cancérologie*, 2006.

Florence Crick, *Essai d'une histoire du cancer*, eindwerk in het kader van het behalen van de BBT in de oncologie, 2006